

Maria Brykowska, Anna Wentkowska-Verzi

Odrzykoń - Zamek, pow. Krosno

Informator Archeologiczny : badania 4, 239-241

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

wieczu i okresie nowożytnym. Prac nie dokończono w dwóch wykopach i na terenie ogrodu, co będzie wykonane w roku 1971.

Pracownik Muzeum Kurpiowskiego znalazł nad rzeką Narwią dwa ciekawe zabytki na terenie oznaczonym przez R. Jakimowicza, wskazanym mu przez A. Chętnika, jako stanowisko mezolityczne. Jeden jest zawieszka wykonana z kości, na której są wyryte przedstawienia pary jeleni, drugi to kołatka korytkowata, typu który był tu używany jeszcze w XIX w.

NYSA, ul. Bracka

Muzeum w Nysie.

Badania prowadził mgr Waław Romiński. Finansował WKZ w Opolu. Dziesiąty sezon badań. Mury obronne miejskie z XIII—XIV w., XIV—XIV w.

Badania archeologiczne prowadzone od 1954 r. na terenie historycznego śródmieścia w Nysie mają przede wszystkim charakter ratowniczy. W b.r. na terenie ulicy Brackiej w związku z pracami ziemno-kanalizacyjnymi z przebudową nawierzchni przeprowadzono badania które ograniczały się do wykopu biegnącego wzdłuż zachodniej pierzei ulicy. Odkryto fragmenty drewnianej nawierzchni ulic Bielawskiej i M. Kostrzewy (dawna Celna), usytuowanych prostopadłe do ul. Brackiej. Konstrukcje te zalegały na głębokości 3,20 m.

Z zabytków ruchomych odkryto ułamki glinianych naczyń, fragmenty naczyń drewnianych klepkowych i toczonech, ułamki ozdób szklanych, fragmenty obuwia skórzanego, żelazne gwoździe, podkowy, noże, sprzączki do pasa i brzytwy; z wyrobów kościanych m.in. dwie kostki do gry oraz dobrze zachowany grzebień tkacki. Uzyskane zabytki można wstępnie datować na 2 połowę XIII w. — XIV w. U wylotu ul. Brackiej w jej południowej partii, odsłonięto fragmenty średniowiecznych murów miejskich.

W trakcie badań odkryto zarysy dwóch prostokątnych wież wykonanych z kamienia łamanego i częściowo z cegły oraz fragmenty trzech obwodów murów miejskich wykonanych z podobnego materiału. Jak wykazały badania, założenia te są pozostałością jednej z czterech bram miejskich — Bramy Brackiej. Chronologię ich można określić na połowę XIV—XVI w.

ODRZYKON—ZAMEK,
pow. Krosno

Zespół Badań nad Polskim Średniowieczem Uniwersytetu Warszawskiego i Politechniki Warszawskiej.

Badania prowadziły dr Maria Brykowska, mgr Anna Wentkowska-Verzi. Finansował WKZ w Rzeszowie. Czwarty sezon badań. Okres rzymski (?), średniowiecze, okresy nowożytne.

Badania na zamku obejmowały:

1. Wykopy archeologiczne na Zamku Niskim w Korczyńskim i Średnim
2. Nadzór archeologiczny (mgr Józef Janowski) w trakcie prac konserwatorskich — odgruzowanie piwnicy Nr 2 i 3 na Zamku Wysokim.
3. Pomiar architektoniczny odgruzowanych piwnic Zamku Wysokiego.

Na Zamku Niskim Korczyńskim prowadzono badania w wykopach Nr VI, VII, VIII, XI, XIII. W wykopie VIII zlokalizowanym w bramie we wschodniej części zamku odsłonięto fragment północny bramy gotyckiej z odbojami, do której przylega nowożytny mur szyi bramnej. Ponadto odkryto w nim warstwę średniowieczną z dużą ilością zboża oraz ślady osadnictwa starożytno-rzymskiego (?). W północno-zachodniej części Zamku Niskiego Korczyńskiego w wykopie VI natrafiono na mur południowy oraz narożnik południowo-zachodni budynku północnego. Wewnątrz budynku odsłonięto fragment posadzki z głazów kamiennych. Od strony południowej — zewnętrznej mur posiadał odsadzkę fundamentową, która pokrywała się z dochodzącą do muru warstwą wyznaczającą poziom użytkowania terenu .

Analogiczny poziom użytkowania odkryto w wykopie VII przy zewnętrznym północnym licu muru szyi nowożytnej. Dalszy ciąg szyi został odkryty w wykopie XI i XIII przed bramą pomiędzy Zamkiem Niskim Korczyńskim a Średnim. Mur szyi nie jest związany z licem gotyckim bramy Zamku Średniego.

W wykopie XI mur od strony południowej (wnętrza szyi) posiada odsadzkę wyznaczającą poziom użytkowania wnętrza. W wykopie XI i XIII poniżej tego poziomu znajdowała się warstwa gliniastej brunatnej ziemi (fosa?) z dużą ilością fragmentów naczyń i kości zwierzęcych datowanych wstępnie na okres średniowieczny.

Na Zamku Średnim przy trakcie wschodnim w wykopie X odsłonięto fragment sklepienia piwnicy i jej poziom użytkowania. Przy trakcie południowym w wykopie V odkryto również piwnicę o poziomie użytkowania zbliżonym do poprzedniej. W ścianie zachodniej piwnicy znajdowały się ościeża kamienne z progiem. Za tym otworem zalegały fragmenty detali kamiennych między innymi późnogotyckie fazowane ościeża portalu, niewydobyte z powodu ich znacznego ciężaru. Częściowe odgruzowanie ściany północno-wschodniej budynku południowo-zachodniego doprowadziło do odkrycia tynkowanych gładów okiennych oraz północno-zachodniego narożnika. Przy kurtynie południowej w wykopie IX prowadzono eksplorację do głębokości 0,50 m od powierzchni. Zalegał tu gruz nowożytny. Również w zachodniej części Zamku Średniego w wykopie XII wykonano jedynie sondaż do głębokości 0,50 m od powierzchni. Tu również zalegał gruz nowożytny.

Ogruzowanie piwnicy Nr 2 i 3 na Zamku Wysokim odkryło sklepienie zejście do piwnicy od strony wschodniej, fragmenty ościeży kamiennych

z progiem między piwnicą Nr 2 i 3 oraz posadzką ceglana nad sklepieniem piwnicy Nr 3 przy ścianie południowej. Poszukiwania południowego lica muru na stoku południowym doprowadziło do odkrycia znacznie skorodowanego muru obwodowego o grubości dochodzącej w tym rejonie do 5 m. Na posadzce ceglanej w pomieszczeniu Nr 3 znaleziono trzy cenne późno-
renesansowe imposty, a w piwnicy w gruzie późnogotycki węgar z kryształową bazą laski.

Inwentaryzacja konserwatorska wykonana po odgruzowaniu piwnicy Nr 2 i 3 a przed pracami murarskimi objęła plan i przekroje piwnic Nr 2 i 3 w skali 1 : 50.

PIŃCZÓW, „Wierciszów”
pow. Pińczów

Zespół Badań nad Polskim Średniowieczem Uniwersytetu Warszawskiego i Politechniki Warszawskiej w Warszawie.

Badania prowadziła mgr Anna Wentkowska-Verzi. Finansował Zakład Badań Polskiego Średniowiecza UW. Drugi sezon badań. Kościół i cmentarz średniowieczny i nowożytny.

Celem badań było ustalenie planu obiektu. Po założeniu siatki arowej prowadzono badania w dziesięciu wykopach, obejmujących wnętrze i partie zewnętrzne budynku, z którego zachował się fundament oraz drobne fragmenty muru wykonanego z ciosów kamiennych.

Odsłonięte relikty kościoła jednonawowego, orientowanego z lekkim odchyleniem, o nawie kwadratowej (bok we wnętrzu około 8,80 m), kwadratowym prezbiterium od wschodu i prostokątną kruchtą od zachodu. Pod założeniem prostokątnym kruchtę odsłonięto fundament na planie półkolistym. Mur północnej fasady nawy został wzmocniony w drugim okresie funkcjonowania obiektu trzema przyporami. Badania kamienia i zapraw prowadzone przez mgr Marię Kozińską doprowadziły do wyróżnienia trzech faz budowli:

1. półkolisty fundament od zachodu,
2. cały obiekt obejmujący nawę, prezbiterium i kruchtę
3. przypory od strony północnej.

We wnętrzu kościoła odsłonięto pozostałości posadzki ceramicznej oraz kamiennej, wyznaczające dwa różne poziomy użytkowania. Posadzkę ceramiczną należy łączyć z pierwszym okresem funkcjonowania kościoła. W prezbiterium oraz przy północnym filarze pod łuk tęczy odkryto utwardzenia z kamieni i zaprawy, zapewne pod ołtarz główny i boczny.

Wielowarstwowy cmentarz szkieletowy, na który natrafiono już w roku ubiegłym obejmuje cały teren wokół kościoła. Szkielety występują również wewnątrz budynku. Ogółem odsłonięto ich 74. Dwa szkielety posia-